

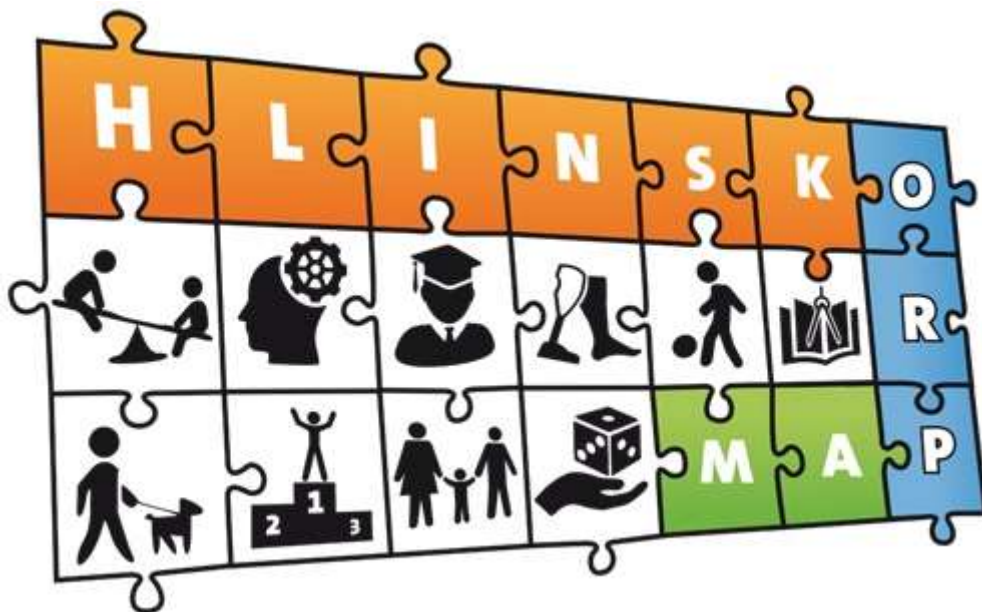

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Místního akčního plánu ORP Hlinsko
pro období 2016-2023

Obsah

1. Manažerské shrnutí	3
2. Úvod	3
3. Metodologie, harmonogram a způsob vyhodnocení dat	4
4. Evaluační zjištění (odpovědi na evaluační otázky)	5
4.1 Účelnost.....	5
4.1.1 Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?	5
4.1.2 Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?.....	6
4.1.3 Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?	6
4.2 Dopady	7
4.2.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?	7
4.2.2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?.....	8
4.2.3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?	9
4.3 Udržitelnost	9
4.3.1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?.....	9
4.3.2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?	9
5. Doporučení	10

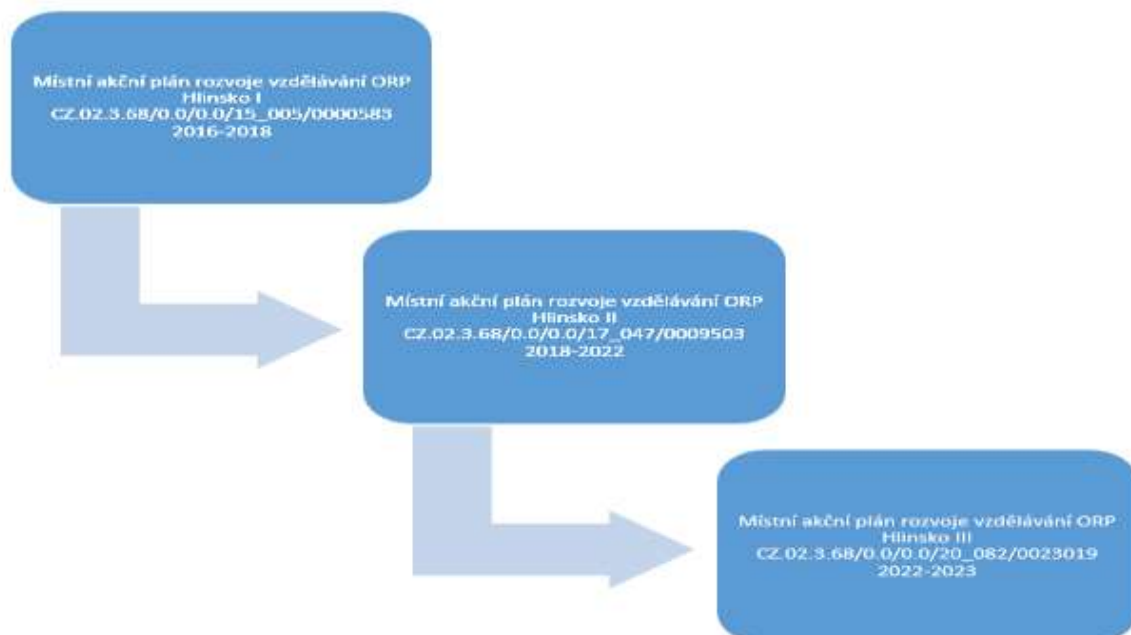

1. Manažerské shrnutí

Projekt MAP ORP Hlinsko probíhal ve třech etapách kontinuálně od roku 2016. Měl za úkol v území vytvořit partnerství aktérů, které povede region ke zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků do patnácti let. Výsledky závěrečné evaluační zprávy ukazují, že se podařilo nastartovat proces síťování a vytvořit kompatibilní spolupráci mezi aktéry ve vzdělávání. Nejlépe hodnocenou skupinou aktivit je další vzdělávání pedagogických pracovníků přímo v místě realizace a možnost ovlivnit jejich výběr a zaměření. Dále pak pracovními skupinami navržené a vytvořené implementační aktivity. Možnost v území sdílet dobrou praxi. Respondenti kladně reagovali na schopnost projektu flexibilně reagovat na řešení aktuálních témat. Zejména zřizovatelé a ředitelé oceňují roli projektu při získávání finančních prostředků z externích zdrojů. Evaluační šetření ukázalo nenaplněný potenciál v podobě zapojování veřejnosti do plánovacích procesů. Největší bariérou pro zvyšování kvality vzdělávání je zahlcení škol nepedagogickou činností a časté nesystematické změny ve výkaznictví a dalších administrativních úkonech. Šetření ukázalo zájem pokračovat v aktivitách MAP. Dále bylo zjištěno, že v případě ukončení financování projektu ze strany ESI fondů, bude možno v těchto aktivitách pokračovat jen ve velmi omezené míře.

2. Úvod

Evaluace procesu místního akčního vzdělávání je povinná aktivita realizace projektů místního akčního plánování (dále jen MAP) a má za cíl vyhodnotit aktivity celého procesu MAP ve vzdělávání, který v daném území probíhal v programovém období od začátku roku 2016 až do konce listopadu roku 2023. Projekt se skládal ze tří na sebe navazujících období, která jsou vždy označena římskou číslicí I až III (viz obrázek níže).

3. Metodologie, harmonogram a způsob vyhodnocení dat

Zaměření	Okruhy otázek	Cílové skupiny evaluace	Časový plán realizace jednotlivých evaluací	Způsob zpracování/nástroj
Účelnost	Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního a dílčích cílů MAP?	ředitelé, (učitelé), členové ŘV MAP, fokusní skupina	únor - červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop s FS, workshop ŘV
	Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?	ředitelé, fokusní skupina, členové ŘV MAP	únor - červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop ŘV a PS
	Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?	ředitelé, členové PS, fokusní skupina, RT MAP	únor - červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop ŘV a PS
Dopady	Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?	ředitelé, učitelé, členové ŘV MAP	únor - červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop na setkání malotřídek a na setkání mateřinek a na setkání PS
	Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?	učitelky MŠ, učitelé ZŠ, žáci ZŠ, zřizovatelé, členové PS, SVČ, fokusní skupina	červen	cílený dotazník na každou skupinu a následná agregace
	Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?	RT MAP, fokusní skupina, ředitelé	červen	strukturované rozhovory, dotazníky, workshopy na PS a FS, deskresarch
Udržitelnost	Jakým způsobem bude MAP pokračovat (po skončení jeho financování)?	ředitelé, členové PS	březen, červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop na jednání PS (téma pro PS Financování), fokusní skupina, ředitelé
	Je plán udržitelnosti realistický?	ředitelé, fokusní skupina členové PS (možné téma pro PS Financování)	leden, únor, březen, červen	strukturovaný rozhovor s řediteli, workshop na jednání PS (téma pro PS Financování) a FS

Při evaluaci byl důraz kladen na kvalitativní metody sběru dat. Výhodou těchto metod je možnost zaznamenat odpovědi přesně s ohledem na kontext a zároveň při skupinových diskusích a individuálních rozhovorech dochází k uvědomění si sounáležitosti a k posilování sdílené znalosti, lze tedy ocenit odvozený efekt metody, který může mít pro respondenty až supervizní charakter. Využití rozsáhlého dotazníkového šetření bylo vyhodnoceno jako nevhodné nejen z výše zmíněných důvodů, ale také kvůli

(často zmiňovaném) přehlcení (zejména) aktivních aktérů. Limitem důkladného vyhodnocení celého procesu plánování MAP se ukázalo být velice široké zadání, které znemožňovalo detailní vyhodnocení všech témat a v některých segmentech analýzy bylo pro zachování přehlednosti a uživatelské přívětivosti nezbytné přistoupit k určité míře zjednodušení. Evaluace probíhala smíšenou formou, tedy jak interními pracovníky příjemce, tak částečně pod dohledem externího evaluátora.

4. Evaluační zjištění (odpovědi na evaluační otázky)

4.1 Účelnost

4.1.1 Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?

Projekt bezpochyby měl přímý pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání MŠ a ZŠ. Jsou oblasti, kde bez přispění MAP by určitá aktivita v území vůbec nebyla nebo by nebyla v takové kvalitě a míře. MAP vytváří prostředí a rámec kvality kladením důrazu na analytickou práci, snahou o důslednou participaci, zprostředkováním odborných témat a vzdělávání, buduje nové efektivní formy sdílení a nastavuje komunikaci. Respondenti oceňují na MAP, že se jednalo o první platformu, kde se ředitelé mohli scházet a bavit se o vzdělávání v území jako o celku, taková příležitost před MAP nebyla.

MAP má možnost významně ovlivnit prohlubování tzv. měkkých dovedností, které jsou pro výkon povolání ve školském prostředí s důrazem na zvyšování nebo držení stanovené kvality nezbytné. A na tom také intenzivně pracuje.

Pro MAP problematické systémově zlepšovat nepedagogické řízení škol, v případech, že daná škola nemá zájem na hlubší spolupráci a implementaci nástrojů zlepšení, které si místní MAP ve strategických rámcích definoval. Protože ze své pozice školám nemůže cokoli nařizovat. Realizátorům MAP chybí mandát a nástroje ovlivnit ty školy a zřizovatele, které téma nechtějí nebo (z kapacitních důvodů) nemohou řešit. Ředitelé škol obecně nevnímají MAP jako systémový nástroj státní správy, který by mohl jednotně posouvat kvalitu vzdělávání k určité požadované úrovni. Jejich pohled opírají o zkušenost se sdílením s kolegy z jiných regionů a poznání, že každé území je specifické a dopad místních MAP na kvalitu vzdělávání odpovídá územním podmínkám. Realizátorům nezbyvá než být v maximální míře kreativní a neustále analyzovat důvody pasivity některých aktérů a hledat cesty, jak je motivovat k zapojení a implementaci.

Další věcí, kterou lze posoudit jako překážku práce realizátorů a členů MAP jsou příliš široce stanovené cíle MAP, které neodpovídají reálným kompetencím MAP ovlivnit kvalitu vzdělávání v takové míře, že by kvalitní vzdělávání mohlo být dostupné každému dítě v každé škole v území. Toto lze vyhodnotit jako jedno z hlavních rizik udržení smysluplného a přínosného fungování MAP. Řešením se jeví, buď nastavit kompetence MAP tak, aby MAP měl reálnou možnost ovlivnit zřizovatele a školy, nebo přesně definovat úkoly MAP tak, aby odpovídaly reálným kompetencím akčního plánování v místě.

4.1.2 Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?

Co pomáhalo k dosahování cílů:

- síťování a vytváření partnerství
- organizace setkávání a společného vzdělávání přímo v místě
- reflexe aktuálních potřeb
- budování osobních vazeb mezi aktéry ve vzdělávání

Co bránilo v dosahování cílů:

- administrativní (nepedagogická) zátěž škol
- omezený počet aktérů ochotných dělat práci i nad rámec svých hlavních pracovních úvazků
- omezená pravomoc a role projektu – projekt je pouhým partnerem

Jak bylo řešeno:

- území aktivně hledalo cesty k odbřemenění škol
- během koronavirových opatření byla školám zprostředkována rámcová smlouva s advokátní kancelář a školy mohly využívat její služby
- spolupráce a vytváření vazeb se Školským odborem Pardubického kraje

4.1.3 Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

Jednotlivé cílové skupiny hodnotily principy MAP a známkovaly je jako ve škole. V celkovém aritmetickém průměru byla za dodržování principů MAP udělena známka 1,4. Pokud se podíváme na tabulku níže, tak uvidíme konečné hodnocení jednotlivých principů.

Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?	
Princip	Známka
Spolupráce	1,8
Zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů	2,2
Dohody	1,6
Otevřenosti	1
SMART	1
Udržitelnosti	1,6
Partnerství	1

Dle výsledků z šetření se realizátorům nejméně dařilo zapojovat veřejnost do plánovacích procesů. Jako hlavní příčiny problematického zapojování veřejnosti, byly identifikována slabá motivace a nedostatek zájmu této cílové skupiny. Veřejnost nevidí, jaký má plán dopad na jejich životy a nevnímají

potřebu se do procesu plánování zapojit. V případě slabé motivace bylo identifikováno, že pro veřejnost může být problematické pojetí a charakter samotného projektu, kdy veřejnost může mít pocit, že jejich příspěvky nebudou brány v potaz.

4.2 Dopady

4.2.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

Během projektů MAP byl zlepšen Infrastrukturní vývoj. Díky konzultacím s důrazem na strategické plánování se podařilo zlepšit a zmodernizovat část vybavení škol a školních budov.

Došlo k posílení komunitních vazeb. Zlepšila se spolupráce škol navzájem a také s vnějšími aktéry. Rozvinulo se síťování a vytváření partnerských vztahů. Lidé a organizace propojili s novými lidmi a organizacemi, což umožnilo lepší sdílení zdrojů a know-how. Vznikly tak některé spontánní synergické mikro projekty, které by jinak nebyly, protože by se aktéři jinak neznali a nepropojovali. MAP prostřednictvím strategického plánování, umožnil lépe zaměřit a naplánovat vývoj území podle potřeb a přání obyvatel. Zlepšila se participace na jednotlivých projektech (tedy aktivitách) v rámci partnerství. Zapojení širokého okruhu cílových skupin do procesu plánování a rozhodování vedlo k větší transparentnosti a demokracii v rámci území. Došlo k vytvoření prostředí, které je přístupné pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich zázemí, zdravotní stav, věk apod. MAP rozvíjel iniciativy na podporu rovnosti mezi různými skupinami obyvatelstva.

Dopady v negativním slova smyslu byly v šetření identifikovány, tak že projekt ze své podstaty nuceně vytváří další nepedagogickou a časovou zátěž pro školy (zejména pak pro jejich ředitele a další vedoucí pracovníky).

4.2.2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

Zde proběhla prostá agregace výsledků z dotazníkových šetření. Výsledky jsou shrnuty v tabulce níže.

Otázka 2.2: Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?			
Aktéři:	Pozitiva:	Negativa:	Co by mělo přinést v budoucnu?
Pedagogičtí pracovníci	možnost spolupráce s pedagogy z jiných škol, vzdělávání, využití spolupráce, soutěží, rozšíření obzorů obohacení, spolupráce mezi školami, rozvoj spolupráce ped. pracovníků, další vzdělávání, spolupráce, nové nápady a inovace		vzdělávání a spolupráce, podpora (právní, soc. psych), další spolupráce, pokračování ve stávajícím
Vedoucí pracovníci škol	vzdělávání, setkávání, zprostředkování vzdělávání, spolupráce, setkávání, vzdělávání, rozvoj spolupráce ped. pracovníků, další vzdělávání, získání financí pro školu, spolupráce, motivace, nápady	administrativa, zavalení administrativou	pomoc při zpracování šablon, vyměňování zkušeností a pokračování v započatém díle
Pracovníci neformálního vzdělávání a asistenčních služeb	sdílení informací, sdílení lidských kapacit, sdílení některých pomůcek, vzájemné povědomí	časté podávání teorie bez praxe	vzdělávání a spolupráce, podpora (právní, soc. psych), pokus zapojit ZUŠ
Děti a žáci	účast na soutěžích, zapojení do soutěží, pomůcky, nové aktivity, rozšíření povědomí, seznámení s novými technologiemi, motivace znalosti, podpora kompetencí		vzdělávání a pozitivní vztah k regionu, další nové aktivity, soutěže, motivovat více dětí
Rodiče dětí a žáků	vzdělávání, respektive možnost dovzdělat se (semináře), bezplatné aktivity, vzdělávání důležitá témata, lepší informovanost o místních školách		spolupráce se školou a dětmi
Zaměstnanci veřejné sféry a zřizovatelé	aktivizace jejich škol, spolupráce, dobrá reklama	administrativa, zvýšená administrativa	
Veřejnost	vzdělávání, možnost se zapojit, ovlivnit		akce pro veřejnost

4.2.3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Nejvýznamnější přínos pro naplňování cílů MAP má projekt Šablony. Aktivita těchto projektů jsou často velmi podobné a v území byl kladen důraz na to, aby se MAP a Šablony vyhnuly vzájemným duplicitám. Akční plány MAP byly vždy sestavovány spolu aktivitami v rámci Šablon. Ředitelé škol při šetření vyzdvihovali zejména možnosti získání školních asistentů. Projekt MAP také působil jako animátor těchto projektů.

Ve zlepšování infrastruktury škol hrál roli také projekt IROP, kde bylo možné čerpat prostředky na velké investiční projekty. Realizační tým MAP každého půl roku aktualizoval plánované investiční záměry, prováděl jejich konzultace a probíhala také prioritizace jednotlivých záměrů, tak aby bylo dosaženo maximálního dopadu na zvýšení kvality vzdělávání s SO ORP Hlinsko. Na menší investiční projekty školy využívaly Program rozvoje venkova (PRV).

Realizační tým se pravidelně účastnil setkání dalších systémových projektů. Některé školy z regionu se zapojily do kariérového poradenství, které proběhlo v rámci KAP. Školy jsou aktivně motivovány k využívání dalších menších projektů, realizace se zdařila v projektech jako: Mléko do škol, Záložka do knihy spojuje, Celé Česko čte dětem, Ovoce dětem, Polepy do škol. V posledních dvou letech došlo i k využití projektu Národního plánu obnovy, školy v dotazníkovém šetření ocenily koordinaci společného nákupu digitálních pomůcek díky projektu MAP.

4.3 Udržitelnost

4.3.1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

Aktivita realizované v rámci MAP jsou hodnoceny jako kladné a přínosné pro rozvoj vzdělávání v území. V případě skončení financování ze strany ESI fondů je zájem dále pokračovat v setkávání celých škol, zvaní odborníků přímo do území, pokračování ve vzdělávacích aktivitách a sdílení pomůcek. Nikdo z dotazovaných neprojevil zájem pokračovat ve strategickém plánování (analýza, sběr dat, prioritizace, připomínkování, tvorba vizí, apod.). Velkou bariérou pro pokračování projektu ze strany škol, je právě jejich časová vytiženost. Školy mají tolik administrativní agendy, že si v podstatě žádají ani nedokáže představit převzetí byt jen části činnosti projektu MAP. Dalším důležitým bodem, který by s koncem projektu MAP nastal, by byla nutnost řešit problematiku financování jednotlivých aktivit.

4.3.2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?

V případě ukončení financování ze strany ESI fondů bude pro udržitelnost nutné zajistit financování. Hledat podporu na národní úrovni, od samospráv, soukromého sektoru a různých lokálních zdrojů. Partnerství může také hledat granty od charitativních organizací, nadací nebo mezinárodních grantových programů. Lze předpokládat jen omezené financování, takže se celý systém a veškeré jeho aktivity bude muset maximálně optimalizovat a prioritizovat. Region ORP Hlinsko bohužel nenabízí mnoho potenciálních partnerů, kteří by si mohli dovolit přinášet do partnerství stabilní finanční příspěvky bez vidiny rychlé návratnosti. Udržitelnost je možná pouze v případě, že nositelem celého projektu bude organizace/instituce, která bude disponovat dostatkem personálních kapacit, bude mít

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

vazby napříč územím a bude mít dobré zkušenosti nejen ve vzdělávání, ale zejména v diverzifikaci finančních zdrojů.

5. Doporučení

Evaluální šetření ukázalo zájem území o pokračování v realizaci aktivit, tak jak tomu bylo v projektu MAP II. Společně plánovat a hledat cesty k efektivnějším způsobům vzdělávání, vzájemně se inspirovat a sdílet dobrou praxi. Aktéři na všech úrovních jasně deklarují, že si nepřejí vytváření další nepedagogické zátěže. Naopak je realizačnímu týmu doporučeno sledovat novinky ve vzdělávání a prostřednictvím odborníků je dále představovat území. Při plánování aktivit dodržovat princip otevřenosti, klást důraz na místně zakotvené učení a wellbeing.

Projednáno a schváleno
Řídicím výborem MAP ORP Hlinsko III,
dne 30. 11. 2023

.....
RNDr. Rostislav Dvořáček,
předseda ŘV MAP ORP Hlinsko III